

per folyama bármi okból megszakadt. Ebben a perben pedig az elévülés újrakezdődött akkor, mikor a bíróság feltételes mulasztási ítéletet hozott, mert felperest semmi sem gátolta meg abban, hogy ezen időponttól az egy éven belül az eljárás újrafelvezetését kérje.

Ez az álláspont már több ítéletben is kifejezésre jutott.

Az előbb ismertetett jogi álláspont azonban téves. A perrendtartás kimerítően felsorolja a szünetelés eseteit (a felek megegyezése Pp. 475. §., a felek a határnapon nem jelennek meg, Pp. 446. §., a felek a kiküldött bíró előtt a kitűzött határnapon nem jelennek meg, Pp. 260. §.). A mi esetünk a perrend által szabályozott szünetelés egyik esetébe sem illeszthető be.

A per folyamának a megszakadását a törvény nem ismeri. A per vagy szünetel, vagy félbeszakad, vagy felfüggesztetik. A két utóbbi esetben pedig a Pp. 473. §-a értelmében minden határidő folyása megszakad és a határidő a félbeszakadás, vagy felfüggesztés megszűnésétől egészen újból kezd folyni, ezekben az esetekben tehát előlről kezdődik az elévülés is.

A bíróság hivatalos kötelessége, hogy az ügyeket — amennyiben nem szünetelnek — hivatalból elintézzze. Felperes nyugodtan várhatta tehát, hogy a bíróság a feltételes mulasztási ítéletet a scontó lejáratával elintézi, olyképen, hogy vagy feltétlenül nyilvánítja a mulasztási ítéletet, vagy pedig megtagadja a mulasztás következményeinek kimondását és hivatalból intézkedik új tárgyalási határnap kitűzése iránt.

De különben is jogszabályt sért az ítélet. A Pp. 442. §. 2. bekezdése értelmében: „Ha a kézbesítési bizonyítvány a határnapig be nem érkezett, a bíróság a meg nem jelenés és következményei felől a kézbesítésre vonatkozó értesítés beérkezése után határoz, kivéve ha a mulasztás következményeinek kimondását a kézbesítésre tekintet nélkül meg kell tagadni.”

A bíróság a meg nem jelenés következményei felől csupán a perfelvételi határnap után több mint egy évvel határozott. Nem lehet szünetelés az az idő, amely alatt a bíróságnak határoznia kell. Az, hogy a bíróság késlekedik, az elintézással anyagi jogi hátrányokkal a felperesre nézve nem járhat.

Meg kell különben állapítani, hogy egyes bíróságaink az elévülés fogalmát az adós javára nagyon kiterjesztik. Sőt ismételten megessett, hogy az elévülést hivatalból vették figyelembe. Pedig az elévülés minthogy jogvesztést tartalmaz, szorosan magyarázandó.

Minden esetre megnyugtató a budapesti törvényszék Ujhelyi tanácsának a minap hozott ítélete, amely szükségesnek látta újból elvi élel kimondani, hogy „általános szabályul szolgál, hogy az elévülést a bíróság hivatalból nem veheti figyelembe. Az elévülés lényege szerint kifogás, s mint kifogás alperes által érvényesítendő.” (35. Pf. 17024/1933.).

*Dr. Grossmann László.*

## JOGÉLET.

**Refleksziók dr. Kartal Ignác kir. járásbíró úrnak a Polgári Jog 1934. évi márciusi számában megjelent „Rapszódia egy könyvről, annak hőséről és a magánjogi jogtudományról” című cikkére.** I. Előrebocsátom, hogy a cikk személyi részét nem kívánom érinteni, hanem csupán a közlemény magánjogi vonatkozású tartalmához szeretnék néhány megjegyzést fűzni.

A kir. Járásbíró Ur a „Magánjog nevezetű” tudományt úgy aposztrofálja, hogy őt állandóan megcsalja. „Négyszemközt hevit és lelkesít... Társaságban, ha kettőnkön kívül a gyakorlati élet is jelen van, akkor ugyanő spröd, úgy tesz, mintha nem ismerne engem és én nem ismerném őt. Blamál engem, stb. stb.” írja többek közt a cikkben.

Megvallom mélyen elszomorodtam a közlemény elolvasása után s meg kell mondanom őszintén a mi „Magánjogunkról” így beszélni s írni még sem lehet.

Igazságszolgáltatásunk legfőbb támasza s talpköve a magánjog.

Minden igaz jogásznak, de minden igaz magyarnak is féltett kincse, amit sem gunyosan, sem szellemesen bántani nem szabad!

## II.

Ha közelebről vizsgáljuk a közlemény tartalmát, úgy objektíve megállapíthatjuk, hogy téved a cikk írója akkor, amidőn a magánjogot, mint elvont jogtudományt tünteti fel, mely a gyakorlati élet problémáira nem ad választ, mert a magánjogunk úgy a múlt, mint a jelen válságos gazdasági élet legnehezebb problémáit is mindenkor grandiozusan megoldotta.

Mi is az a „Magánjog”: Régi és új jogszabályok foglalata, a hézagot kiegészíti a bírói gyakorlat.

Ha jól sejtem, a cikk szerzője a magánjog azon részét vette „kés” alá mely eddig még kodifikálva nem lett. A szerző tehát szintén a magánjogi törvénykönyv után áhitozik.

Nem akarok itt bővebben ezzel a kérdéssel foglalkozni, hiszen az illetékes tényezők erre vonatkozólag pro és kontra kifejtették álláspontjukat.

Rövidesen mégis kifejezést adok azon véleményemnek, hogy hozzá ne nyuljunk a mi egyszerű magánjogunkhoz, mert ennek igen súlyos következményei lehetnének.

A magánjogi törvénykönyv megmerevitené a jogot, amely nem tarthatna lépést az élettel.

A magánjogi törvénykönyv megszakítaná azt a jogi egységet, amely elszakított területeinket még az anyaországhoz fűzi.

## III.

A kir. Kúria minden időben megmutatta az utat, hogy írott jogszabály nélkül, az élet változó viszonyai között született jogi problémákat hogyan kell megoldani.

A teljes ülési döntvények, jogegységi határozatok és a polgárjogi határozatok tárában felvett elvi határozatok magánjogunknak mindmegannyi gyöngyszemei.

A gazdasági lehetetlenülés, a házasságon kívül született gyermek eltartása és örökösödési joga, a férj tartás, a meny tartás, a vadházastársak közös szerzeménye, az átértékelés, a méltányosságon alapuló kártérítés, a nem vagyoni kár megtérítése stb., stb. mind olyan

rendkívül súlyos jogi problémák voltak, amelyekre írott jogszabály nem provideált, s ezeket a kérdéseket a kir. Kúria mind a modern kor szellemének, az igazságnak és a méltányosságnak megfelelően oldotta meg.

Nem érdektelen megjegyezni, hogy megbízható helyről vett értesülésem szerint az elszakított területeken is vannak bíróságok, amelyek ítélezéseiknél sokszor a m. kir. Kúria döntéseire hivatkoznak.

#### IV.

Nem kell nekünk magánjogi törvénykönyv. Van nekünk kitűnő magánjogunk. Csak jól fizetett — gondtalan bírák kellene, akik a hivatali helyiségből — valósággal álruhában — kimennek a városba — faluba s igyekeznek a jogtudomány mellett a rohanó élettel is megismerkedni.

Az a meggyőződés, hogy a cikk szerzőjének nincs szüksége magánjogi kodexre, mert ismeri az életet, s nemcsak jogot, hanem igazságot igyekezett mindenkor szolgáltatni.

Néhány évvel ezelőtt jelen voltam mint hallgató egy járásbíró-sági tárgyaláson, ahol a közlemény szerzője bíraskodott.

Felperes — könyvkiadó — egy cipészmaster ellen egy tudományos könyv (valamilyen enciklopédiáról volt szó) vételárát érvényesítette.

A személyesen megjelent alperes védekezésül mindenfélét összevissza beszélt.

Felperes a Pp. 317. §-ának megfelelően kiállított megrendelő levéllel bizonyított.

Ekkor jött a bíró: „Itt van alperes — úgymond — a megrendelő levél, olvassa fel!” Az alperes első elemista módjára kezdi a felolvasást. Az első mondat elhangzása után a bíró végítéletet hirdet: A keresetet elutasítja, mert, aki így tud olvasni, az nem akarhatott ilyen peres tudományos könyvet (. . . enciklopédiát) rendelni.”

Aki ilyen remek ítéletet hoz, az a mi magánjogunkra nem panaszkodhat.

*Dr. Ábrahám Mózes.*

**Az 1934—35. évre szóló állami költségvetés** kapcsán örömmel állapítjuk meg az igazságügyi miniszter jelentéséből, illetve az igazságügyi tárca költségvetésének indoklásából, hogy a miniszter ragszkodni kíván ahhoz a gondolathoz, hogy új jogszabályokat csak a legsürgősebb és legmellőzhetetlenebb esetekben alkot.

Talán ki mernék egészíteni ezt a gondolatot azzal, hogy a közigazgatás és igazságszolgáltatás egyszerűbbé tétele sok felesleges, csak zavart keltő ideiglenes jogszabály megszüntetésével volna elérhető.

Reámutat az indokolás, hogy mégis felmerült a szüksége a bírák és ügyészek fegyelmi felelősségének újra szabályozásának. Mindenestre kívánatos, hogy ez a kérdés annak a nagy gondolatnak a jegyé-